

انتقال فناوری از طریق مدل چرخش مغزها در پارک‌های علم و فناوری*

■ کورش خسروی

شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان
kkhosravi@istt.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۳۸۸/۱۲/۲۴
تاریخ پذیرش: ۱۳۸۹/۰۲/۲۲

■ مرتضی راستی برزکی**

دانشجوی دکترای مهندسی صنایع
m_rasti@in.iut.ac.ir

■ حمید مهدوی

مدیر پارک‌ها و مراکز رشد
شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان
mahdavi@istt.ac.ir

چکیده

در فرایند جهانی شدن و ظهور جامعه شبکه‌ای، موضوع فرار مغزها جای خود را به بحث چرخش مغزها داده است. فرار مغزها لزوماً یک تهدید برای جوامع درحال توسعه نیست بلکه اتفاقاً می‌تواند فرصتی نیز باشد تا آنها با درک مفهوم شبکه و شراکتی شدن جریان دانش، با بهره‌وری از سرمایه انسانی نخبگان خود در این جریان سهمی داشته باشند. بنابراین با بکارگیری مدل چرخش مغزها هیچ نیازی به مقیم شدن نخبگان در مرزهای ملی نیست بلکه می‌توان زمینه‌های نهادینی را فراهم آورد که دانش‌ها از طریق نخبگان به سهولت در میان مرزها در تحرک باشند و از افزایش بهره‌وری آنها در شبکه جهانی دانش، جامعه ملی نیز نصیب خود را ببرد (Sexton, 2003). پارک علم و فناوری شهرداری اصفهان توانسته است ارتباطات مقدماتی مناسبی با ایرانیان فعال خارج از کشور برقرار نماید، استقرار چند شرکت با فناوری سطح بالا از جمله این دستاوردها می‌باشد.

در این مقاله پس از بیان مقدماتی در خصوص مدل چرخش مغزها و ارائه برنامه شهرک در این مورد، به تشریح اقدامات اجرایی انجام شده در این خصوص به همراه بیان موردهای خاص پرداخته شده است.

واژگان کلیدی

چرخش مغزها، جذب مغزها، پارک‌های علم و فناوری.

مقدمه

می‌باشد. در این مقاله پس از بیان مقدماتی در خصوص مدل چرخش مغزها و ارائه برنامه راهبردی شهرک در این مورد، به تشریح اقدامات اجرایی انجام شده در این خصوص به همراه بیان موردهای خاص پرداخته شده است. با توجه به موضوع علم و فناوری به عنوان عامل تعیین کننده در توسعه پایدار و حفظ رشد علمی و فناوری، کشورهای پیشرفته و در حال توسعه مانند آمریکا، کانادا و برخی کشورهای اروپایی مانند انگلستان با طراحی برنامه‌های حساب شده در صدد حفظ سرمایه‌های انسانی بومی برگزیده (نخبه) و یا جذب آن از کشورهای دیگر از جمله کشورهای جهان سوم برآمده‌اند.

استعدادهای ویژه دانشگاه و سطح بالای تحصیلات در نیروی انسانی آن، استعداد هم‌افزایی، وجود مزایای حمایتی نظیر معافیت مالیاتی، قانون کار آسان، تسهیل سرمایه‌گذاری خارجی، معافیت‌های گمرکی و ... پتانسیل بالایی برای استفاده از نیروی‌های متخصص فعال خارج از کشور دارا می‌باشد. پارک علم و فناوری شیخ بهایی شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان به عنوان اولین نمونه در این زمینه دارای تجربه‌ها و دستاوردهای موفقی می‌باشد. این سازمان توانسته ارتباطات مقدماتی مناسبی با ایرانیان فعال خارج از کشور برقرار نماید. استقرار چند شرکت با فناوری سطح بالا از جمله این دستاوردها

پارک‌های علم و فناوری به عنوان یکی از ساختارهای مؤثر در توسعه فناوری و به تبع آن، توسعه اقتصاد دانش محور و اشتغال‌زایی تخصصی، محیط‌هایی مناسب برای استقرار و حضور حرفه‌ای شرکت‌های کوچک و متوسط، واحدهای تحقیق و توسعه صنایع و مؤسسات پژوهشی هستند که در تعامل سازنده با یکدیگر و با دانشگاه‌ها به فعالیت‌های فناوری اشتغال دارند. پارک علم و فناوری شیخ بهایی شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان با وجود ویژگی‌هایی نظیر توجه خاص به فناوری‌های سطح بالا، استفاده و بکارگیری نخبگان کارآفرین و

** نویسنده مسئول مکاتبات

* نویسنده مسئول با توجه به اینکه این مقاله در زمان حضور نویسندگان در شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان تهیه شده است، کلیه حقوق آن متعلق به شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان می‌باشد.